

Misjonærbarna er vårt ansvar – anbefalinger fra Misjonærbarnutvalget til Pinsebevegelsen i Norge

Foto: Pixabay

Medlemmer i utvalget:

Jan André Langåker, Astri Elisabeth Iversen Ringås, Roger Samuelson, Wenche Torres,
Øyvind Wathe og Gunn Randi Bjørnevoll

Oslo, mars 2025

Innledning og oppsummering av arbeidet hittil

Misjonærbarnas situasjon i tilknytning til bruk av internatskoler har de siste årene fått økt oppmerksomhet. Dette har aktualisert tidligere erfaringer og berørt mange dypt.

Pinsebevegelsen i Norge erkjenner at oppveksten for flere misjonærbarn har vært krevende, og at oppfølgingen og ivaretagelsen fra bevegelsens side i mange tilfeller har vært mangelfull. Dette har medført belastninger både for barn og foreldre, og det rettes en tydelig beklagelse til dem som har negative opplevelser som følge av dette.

Gjennom 2024 har det blitt gjort et omfattende arbeid for å lytte til, anerkjenne og forstå erfaringene til tidligere misjonærbarn. Lederrådet har blitt løpende orientert om sakens utvikling, henvendelser og pågående arbeid. Det ble tidlig klart at det var behov for å etablere et arbeidsutvalg som kunne gå dypere inn i spørsmålene og drøfte disse mer inngående.

Femten utsendermenighetene ble sist i mai 2024 invitert til å drøfte status og videre håndtering. Menighetene stilte seg bak tilnærmingen og samlet seg om at det er nødvendig at Pinsebevegelsen snakker med én stemme i denne saken. Som ledd i prosessen ble det sammen med aktuelle utsendermenigheter gjennomført en temasamling i september, med mål om å skape økt forståelse for hvorfor tematikken må adresseres nå. Samlingen hadde til hensikt å bidra til motivasjon, refleksjon og forventningsavklaringer samt sikre god forankring av både arbeidsutvalg og dets mandat. Samlingens fokus var å gjøre rede for det interne arbeidet tilbake i tid og frem til i dag, og det ble satt av god tid til spørsmål, refleksjon og drøfting. Generalsekretær Gunnar Bråthen (Misjonssambandet) og personalleder Else Kari Bjerva (Normisjon) delte erfaringer og vurderinger fra sine prosesser.

På denne bakgrunn opprettet lederrådet Misjonærbarnutvalget senere samme måned. Anbefalinger og utkast til handlingsplan mellom Pinsebevegelsen og *Sendt bort* ble behandlet medio desember. Arbeidet var da godt i gang med å svare ut tre av de fire punktene i mandatet. Det fjerde punktet, knyttet til forslag for fremtidige ordninger og ivaretagelse av misjonærbarnas beste, er fortsatt under arbeid.

Per mars 2025 utgjør medlemmer i *Sendt bort* med tilknytning til Pinsebevegelsen 16,7 % (75 stk), og denne gruppen rapporterer lavest tillit til egen organisasjon. Det er allerede etablert dialog med *Sendt bort*, og det pågår et godt samarbeid med andre misjonsorganisasjoner.

Arbeidet har vært dialogbasert og grundig. Det har resultert i anbefaling om en Handlingsplan for verdighet, tilgivelse og forsoning – utviklet i fellesskap med *Sendt bort*. Planen gir konkrete tilbud om helsehjelp, fellesskap, dokumentasjon og økonomisk oppreisning. Pinsebevegelsen har med dette tatt viktige steg mot erkjennelse, forsoning og fremtidsrettet omsorg.

Denne rapporten oppsummerer Misjonærbarnutvalgets arbeid, og gir anbefalinger og videre retning i tråd med tre av de fire punktene i utvalgets mandat.

Jan Andre Langåker
leder

Mandat 1

Gjøre en samlet vurdering av det historiske ansvarsforholdet Pinsebevegelsen i Norge har hatt knyttet til misjonærutsendelse og ivaretagelse av misjonærbarn.

Pinsebevegelsen / Pinsevennenes Ytre Misjon, PYM, har i mange år sendt misjonærer med barn til ulike land i verden. PYM hadde et totalansvar for misjonærene og barna deres mens de var på misjonsfeltet, selv om det var lokale pinsemenigheter som stod som utsendermenighet for den enkelte misjonærfamilie (PYMs norske skoler i utlandet, 20.01.1977 og Forholdet mellom stiftelsen PYM og PYM skolestyre, 20.10.87 / 13.11.92).

Som del i det å støtte misjonærene i deres arbeid og kall, opprettet PYM fire norske skoler i Kenya, Swaziland, Zaire og Paraguay. Skolen skulle være en avlastning, slik at foreldrene fikk gjort sin misjonsgjerning. Det var PYM som var eier av skolene og internatene. I 1973 ble skolene i Kenya, Zaire og Paraguay godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet, og PYM fikk tilskudd fra staten til driften av skolene og internatene. Skolen i Swaziland ble opprettet i 1975 sammen med De Frie Evangeliske Forsamlinger og ble drevet uten statstilskudd.

Det ble søkt om statlig godkjenning i 1977/78 («PYM's norske skoler i utlandet», 20.01.1977).

I november 1974 opprettet PYM et felles skolestyre for de norske skolene som PYM drev i Kenya, Zaire og Paraguay. Skolestyret opptredde på vegne av skolens eier, PYM. Skolestyret var ansvarlig overfor den norske stat og for at skolene ble drevet i samsvar med lover og reglement for grunnskolen. Så vidt utvalget er kjent med, ble den siste av Pinsemisjonens skoler lagt ned i 2010. Internatet i Paraguay ble avviklet i 2003.

Skolestyret utarbeidet et prinsippnotat for å samordne de praktiske arbeidsrutinene og få så like vilkår som mulig ved de tre skolene. Det var skolestyret som var ansvarlig for å søke om tilskudd og rapportere til staten på vegne av PYM. Skolestyret hadde også ansvar for å intervju og ansette lærere og rektor på skolene. Rektorene ved de norske skolene rapporterte fast til skolestyret. Tema var antall elever, økonomi, læreplan og aktiviteter m.v.

Hver enkelt menighet hadde ansvar for utsending og underhold for sine misjonærer, også misjonærer med barn, og ansatte ved skolen og internatet. Lærere, rektor og internatforeldre var slik utsendt av en lokal pinsemenighet, selv om det formelt var skolestyret som ansatte dem og hadde det juridiske ansvaret så lenge de var ansatt ved skolen/internatet. Utsender-menighetene hadde ansvar for arbeidskonktraten med misjonærene. I de gamle kontraktene er ikke barna nevnt med ett ord.

Slik utvalget forstår det, har PYM ved skolestyret hatt system og orden overfor norske myndigheter. Utarbeidelse av retningslinjer for skolene og internatene skulle ivareta en ryddig og strukturert prosess ved ansettelse av lærere og rektorer ved skolene. Så langt utvalget har informasjon om, så har det vært utdannede lærere og rektorer ved skolene slik at det faglige har vært ivaretatt ved skolene.

Internatforeldrene skulle være utsendt av en lokal pinsemenighet. Pinsemenigheten var ansvarlig for internatforeldrene. Det var så langt utvalget kjenner til ikke utarbeidet retningslinjer med kriterier for valg av internatforeldrene, heller ikke om opplæring, veiledning og støtte til dem i arbeidet de skulle gjøre som internatforeldre. Skolestyret anbefalte at internatforeldre ble rekruttert av misjonærstaben, og flere av internatforeldrene hadde egne barn. Utvalget mener den manglende opplæringen og mangel på retningslinjer for internatforeldrene kan ha bidratt til at de voksne ikke visste hva de skulle følge med på eller hvordan de skulle gå fram om noe oppstod og de trengte hjelp.

På internatet i Paraguay i årene 1973 til 1996, bodde elevene alene på internatet uten voksne. Internatforeldrene bodde i et eget bygg, rett ved internatet. Det er uklart for utvalget hvordan de voksne har hatt tilsyn med barna på nattetid, i og med at ingen voksne bodde på internatet.

En del av barna bodde på internatskolen fra mandag til fredag, og reiste hjem til foreldrene i helger og ferier. Mange barn hadde foreldrene langt vekk, noen i naboland, noe som gjorde at de så foreldrene sine til jul og sommerferien. Dette mener vi har bidratt til å påføre misjonærbarna en belastning, for noen av dem en urimelig stor belastning. Systemet kan for noen av barna medført vansker i relasjonen mellom barna og foreldrene. Noen barn bodde sammen med foreldrene som var ansatt ved skolen eller internatet, eller der familien bodde nære skolen.

Så langt utvalget kan se, var det heller ikke for disse barna etablert retningslinjer for hvordan man skulle følge med på barnas situasjon mens foreldrene misjonerte eller arbeidet ved skolen eller internatet.

Utvalget mener at det delte ansvaret mellom PYM, skolestyret og utsendermenigheten har representert en struktur som har vært mangelfull i forhold til å følge med på og fange opp signaler på svikt. Flerdelt ansvar kan fort bli pulverisert, slik at ingen kjenner ansvar eller ser helheten. Mange pinsemenigheter var små, med få ressurspersoner, og det var ingen klare retningslinjer på hvordan familier med barn skulle følges opp.

Slik utvalget har forstått det, har PYM ved skolestyret hatt orden i papirene overfor norske myndigheter, og struktur for skoledriften som sikret at det pedagogiske foregikk mest mulig i tråd med norske læreplaner. Men det manglet system for å følge med på og fange opp andre sider av skole- og internatdriften ut over det pedagogiske.

Selv om PYM ved skolestyret utarbeidet retningslinjer for skole- og internatdriften med årsplaner, lønnsrammer og sjekklister, så går det ikke fram hvordan man skulle ivareta barnas trivsel, miljø og oppfølging ellers. Slik utvalget ser det, handlet retningslinjene og rutinene mer om den praktiske driften og det «tekniske» rundt driften, men lite om hva lærere, rektor og internatforeldre skulle følge opp og hvem de skulle kontakte om det oppsto hendelser. Det går heller ikke fram hvilken veiledning og støtte de ansatte fikk til å håndtere for eksempel mobbing, overgrep eller andre alvorlige hendelser.

Da PYM etablerte skolene med internat, var intensjonen at det skulle avlaste misjonærene slik at de fikk gjøre misjonsoppgaver, samtidig som barna fikk gå på norsk skole og være sammen med andre norske barn. Slik kan vi si at intensjonen med å etablere norske internatskoler i utlandet var god.

Utvalget er likevel kritisk til hvordan man fulgte med på at skolesystemet og internatet fungerte i tråd med intensjonen, og at barna fikk den oppfølgingen de trengte ut over skolegang. Skolene var langt vekk fra Norge, og det er lite informasjon om hvem skulle følge opp når noe skjedde. For eksempel har ikke utvalget noen informasjon om hvordan barnas helse skulle ivaretas, for eksempel terskelen for å ta kontakt med helsetjenester eller kontakt med foreldrene.

Utvalget mener på bakgrunn av dokumentasjonen vi har fått tilgang til og gjennomgått, at PYM hadde et formelt ansvar for misjonærene og barna deres den tiden familiene var utsendt fra Norge. I dette ansvaret lå også å følge med på at skolene og internatordningen fungerte i tråd med intensjonene, og at barna ble godt ivaretatt der.

Konklusjon: Slik utvalget ser det representerte ordningen med internatskoler et system der det ble forventet at foreldrene sendte barna til internatskolene, uten at det var etablert et tilstrekkelig system for å følge med på barnas totale omsorgssituasjon. Videre har det ikke vært et system for å følge med på barn av misjonærer som bodde hjemme. Utvalget mener at ordningen som PYM/ Pinsebevegelsen hadde har bidratt til at flere misjonærbarn er påført belastninger. Vi mener Pinsebevegelsen i Norge har et ansvar for å følge dette opp.

Mandat 2

Vurdere om Pinsebevegelsen i Norge har gjort tilstrekkelige tiltak med misjonærbarn, ansatte i skole/internat og misjonærer i lys av mottatte henvendelser i 2024.

Misjonærbarn og deres oppvekstforhold har flere ganger vært tema i PYM og Pinsebevegelsen i Norge. I 1989, 1990, 2008 og 2012 har PYM/Pinsebevegelsen prøvd å nå tidligere misjonærbarn. I juni 2008 sendte PYM brev til 466 misjonærbarn (ikke bare de som hadde gått på internatskolen) og 111 lærere eller internatforeldre. I tillegg sendte Pinsebevegelsen brev til lederne av menighetene med informasjon om hvordan PYM ønsket å følge opp og hjelpe misjonærbarna. I brevet til lederne viste PYM at det var menighetene som hadde hatt arbeidsgiver- og utsenderansvar, mens PYM hadde hatt ansvar for å opprette og drifte skolene.

I brevet til misjonærbarna (2008) beklaget PYM at «... menighetene og misjonen ikke har tatt dette mer på alvor.» PYM viste i brevet til at «Det ble forventet at misjonærene skulle sende barna sine til disse (internatskolene) dersom det ikke var andre alternativer.» I brevet erkjente PYM «(...) ser vi at dette var uheldig og i mange tilfeller skadelig, og at noen har blitt påført dype sår». Samtidig viste PYM til at det var menighetene som hadde hatt arbeidsgiveransvar for sine misjonærer, og at det derfor var noe begrenset hva PYM kunne ta oppfølgingsansvar for.

PYM informerte om at det var oppnevnt et fagutvalg som skulle arbeide med å kvalitetssikre et opplegg for oppfølging og invitere til misjonærbarnsamlinger. Misjonærbarn ble også invitert til å ta kontakt med Pinsebevegelsens sjelesorgsenter, Synzygus, dersom de trengte noen å snakke med etter å ha lest brevet.

Arbeidet Pinsebevegelsen har gjort for å nå tidligere misjonærbarn er ikke godt nok dokumentert. Det er derfor vanskelig for utvalget å ta stilling til innholdet i det arbeidet som ble gjort den gangen, og i hvilken grad det var til hjelp for misjonærbarna.

Så langt utvalget kjenner til er det ikke gjort noe aktivt fra Pinsebevegelsen i Norge sin side i perioden 2014 – 2024 for å nå misjonærbarna. Pinsebevegelsen i Norge formidlet 14.02.2024 i en pressemelding en beklagelse til misjonærbarna og at de som trengte det kunne ta kontakt med daglig leder Fred Emil Bjerke eller leder for Pinsebevegelsen i Norge, Øystein Gjerme. Så langt har 25 personer tatt kontakt om saken.

Ut over å sende brev til misjonærbarn i 2008 og å invitere til noen samlinger for misjonærbarn, er det vanskelig for utvalget å se hvordan PYM/Pinsemisjonen har gått fram for å nå misjonærbarn som ikke har tilknytning til Pinsebevegelsen eller kristne miljøer.

Pinsebevegelsen har i 2024 vært i dialog med Sendt bort, misjonærbarnas interesseorganisasjon, og andre misjonsorganisasjoner om misjonærbarnsaken. Sendt bort har per 31 mars 2025, 78 medlemmer som har foreldre utsendt av PYM/Pinsemisjonen. Dette utgjør ca 20% av Sent Bort sine medlemmer. Misjonærbarn fra Pinsebevegelsen formidler manglende tillit til Pinsebevegelsen for deres håndtering av misjonærbarna. Ingen av de andre misjonsorganisasjonene skårer så lavt på tillit til håndtering av misjonærbarnsaken. Dette mener utvalget er med å understøtte at det arbeidet PYM/ Pinsebevegelsen ikke har vært tilstrekkelig for å hjelpe de misjonærbarna som har ønsket hjelp og oppfølging.

Så langt i 2024/25 har Pinsebevegelsen lagt ut pressemeldinger på sine sider. Denne informasjonen er også delt på bevegelsen sine sider på Facebook. De kristne avisene Dagen og Vårt Land har fulgt opp pressemeldingene. Utvalget er ikke kjent med at Pinsebevegelsens arbeid i misjonærbarnsaken er omtalt andre steder, selv om misjonærbarnsaken har vært omtalt blant annet på NRK.

Konklusjon: Utvalget mener Pinsebevegelsen ikke har nådd godt nok ut til sine misjonærbarn, både med beklagelsen og at de ønsker å formidle hjelp til de som ønsker det. Vi mener det er viktig at Pinsebevegelsen samarbeider med de andre misjonsorganisasjonene om hvordan man skal nå sine misjonærbarn. Samarbeid med Sendt bort i lag med andre misjonsorganisasjoner mener vi kan være en viktig måte å etablere tillit til misjonærbarna med tilknytning til Pinsebevegelsen, og å få spredd informasjon om beklagelsen og muligheten for hjelp og støtte.

I prosessen må man ta med seg at det tar tid før folk kan snakke om det de har opplevd og ta tak i traumer fra barndommen. Det er også viktig at dette blir gjort i trygge rammer.

Det er viktig at man også gir tilbud om oppfølging og hjelp til foreldre og ansatte ved skolene og internatet. For eksempel hjelp til å snakke sammen som familie, eller for foreldre til å forstå og støtte barna sine, selv om de den gangen gjorde det de trodde var det beste for barna sine.

Mandat 3:

Vurdere og anbefale hvilken samarbeidsform Pinsebevegelsen i Norge og Sendt bort bør ha, herunder hvilke elementer i avtalen mellom Misjonssambandet og Sendt bort som skal gjøres gjeldende for Pinsebevegelsen i Norge.

Sendt bort ble høsten 2023 etablert som interesseorganisasjon for mennesker med erfaringer som misjonærbarn. I utgangspunktet organiserte Sendt bort personer med bakgrunn fra Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM). Etter hvert har flere med erfaringer fra Pinsebevegelsen også meldt seg inn i organisasjonen.

Historisk er NLM Norges største misjonsorganisasjon målt i tall på utsendinger. Dette var gjeldende også i perioden 1970 – 2010. Med dette utgangspunktet må vi legge til grunn at erfaringene mennesker har hatt med foreldre i tjeneste for NLM også må deles av mange med erfaringer fra PYM/Pinsemisjonen.

NLM har tidligere (2008) kommet med en beklagelse overfor mennesker som hadde deler av oppveksten sin knyttet til skoler drevet av eller med avtaler med NLM. Dette førte ikke til at kritikken mot NLM falt fullstendig bort.

En rettssak i 2013 som dreide seg om erstatningssøksmål mot NLM fra et tidligere misjonærbarn bidro snarere til å øke spenningsnivået mellom NLM og enkelte av de med erfaring som misjonærbarn. På tross av dette utgangspunktet klarte Sendt bort og NLM våren 2024 å forhandle fram en samarbeidsavtale/handlingsplan (se vedlegg).

Vi legger til grunn at synspunktene og holdningene Sendt bort står for og formidler også er representative for personer med erfaring som misjonærbarn i Pinsemisjonen. Med dette utgangspunktet vil vi anta at de også vil oppleve seg ivaretatt gjennom tiltakene som er omtalt i handlingsplanen nevnt ovenfor.

Handlingsplanen er siden fulgt opp med en detaljert avtale mellom NLM og Sendt bort om prosedyrer for søknad om økonomisk stønad til samtalestøtte, og om erstatning (Vedlegg). Vi legger til grunn at også denne avtalen må brukes som mal for tiltakene Pinsemisjonen tilbyr mennesker med erfaring som misjonærbarn i Pinsebevegelsen.

Utvalget mener ordningen må gjelde for alle barn av misjonærer – både de som har bodd på internat og de som var i foreldrenes varetekt.

Oppsummert: *Vi tilrår at Pinsebevegelsen innleder samtaler med Sendt bort med målsetting om å etablere en samarbeidsavtale med innhold tilsvarende avtaleverket som nå (desember 2024) er etablert mellom NLM og Sendt bort. Pinsebevegelsen bør vedta samme handlingsplan for sine misjonærbarn, som sikrer helsehjelp og oppfølging for alle misjonærbarn, foreldre og ansatte ved skoler og internater.*

Oppfølging av handlingsplanen / arbeid for å gi hjelp til misjonærbarna:

I motsetning til NLM har Pinsemisjonen/PYM ikke hatt direkte utsenderansvar for misjonærer, det har ligget til selvstendige menigheter.

Vi ser ikke for oss at Sendt bort skal gjøre avtaler med enkeltmenigheter. Det vil bli organisatorisk krevende, og trolig kunne bidra til at hver enkelt person med erfaring som misjonærbarn vil kunne få en lengre vei til hjelp. Vi anbefaler derfor at avtaler inngås mellom Sendt bort og Pinsebevegelsen, og at det etableres en ordning slik at mennesker som ønsker støtte vender seg direkte til Pinsebevegelsen eller det organet som har ansvar for å følge opp handlingsplanen mellom Pinsebevegelsen og Sendt bort. Alle henvendelser må gå til et sted.

Det er viktig med et tydelig ansvars- og oppfølgingsforhold, slik at vi ikke etablerer en ordning med de uklarhetene som har vært tidligere. Ledelsen i Pinsebevegelsen kan så ha dialog med menighetene/ utsendermenigheten til misjonærenes foreldre der det er behov for dette.

Vi anbefaler at misjonærbarna skal ha et sted å henvende seg med spørsmål om hjelp og støtte. Videre anbefaler vi at søknadene fra misjonærbarn om oppreisning går til det organet som har fått mandat fra Pinsebevegelsen til å behandle slike søknader. Vi viser til PYMs ansvar for misjonærbarna, og mener det ligger en forpliktelse til å finne en løsning for de misjonærbarna som trenger det.

Anbefaler at Pinsebevegelsens ledelse eller daglig leder står som ansvarlig og kontaktperson når det gjelder oppfølging av handlingsplanen.

Oppsummert: *Pinsemisjonen/Pinsebevegelsen etablerer et sekretariat som håndterer søknader fra personer med erfaringer som misjonærbarn i Pinsemisjonen, og utpeker et organ som får mandat til å håndtere slike søknader på Pinsemisjonen/Pinsebevegelsen sine vegner. Vi viser til løsningen som allerede er etablert mellom Sendt bort og NLM og anbefaler liknende løsning for Pinsebevegelsen.*

Finansiering:

Pinsebevegelsen bør stå som ansvarlig for handlingsplanen mellom Sendt bort og Pinsebevegelsen. Så må Pinsebevegelsen drøfte hvordan man skal finansiere handlingsplanen og oppfølgingen av misjonærbarna.

Et alternativ er at Pinsebevegelsen søker støtte fra menigheter som i sin tid hadde utsenderansvar for misjonærbarna.

Et annet alternativ er å opprette et fond. Vi viser til at PYM tidligere hadde en ordning der alle menighetene med misjonærer betale kr 3000 per misjonær til skolestyret. Også menigheter uten misjonærbarn eller misjonærer betale denne summen til skolestyret.

Solidaritet – alle menighetene stod sammen for å finansiere skolene, internatene og skolestyrets arbeid. Se om det er mulig å etablere et fond eller et felles tiltak for finansiering av handlingsplanen.

Utvalget mener det også må sees på om det er mulig å søke om midler f.eks. fra ulike fond, for eksempel Mamrefondet. Videre om det er mulig å søke om økonomisk støtte fra Digni/Norad. Flere av misjonærene var med i prosjekter over flere år. Utvalget mener vi må appellere til organisasjonene som sendte ut foreldrene om å bidra i denne dugnaden for misjonærbarna og oppfølging av de som har opplevd traumer den tiden foreldrene arbeidet i prosjektet.

Utvalget viser til at flere misjonærbarn har tatt kontakt i 2024 med Pinsebevegelsen og formidlet behov for hjelp og oppfølging, og at det haster. Vi mener derfor det er viktig å få på plass penger raskt, slik at ikke misjonærbarn som trenger det må vente på hjelp. Det bør etterstrebes å kunne gi hjelp til misjonærbarna rask tid etter at handlingsplanen er vedtatt.

Dette mener vi er viktig for tillitten til Pinsebevegelsen og troverdighet i det arbeidet som nå gjøres i misjonærbarnsaken.

Kilder:

- Pinsevennes Ytre Misjon v/ formann i PYM, Kari Tangen (Oslo): *PYM's norske skoler i utlandet*. 20.01.1977.
- Pinsevennes Ytre Misjon v/ styret for PYM (Oslo): *Forholdet mellom stiftelsen PYM og PYM skolestyret*. 20.10.1987 / 13.11.1992.
- De Norske Pinsemenigheters Ytremisjon (PYM) v/ generalsekretær Svein Jacobsen (Oslo).
- *Brev til misjonærbarn*. Juni 2008.
- De Norske Pinsemenigheters Ytremisjon (PYM) v/ generalsekretær Svein Jacobsen (Oslo).
- Brev til internatforeldre og lærere. (Udatert, men sendt ut i juni 2008).
- De Norske Pinsemenigheters Ytremisjon (PYM) v/ generalsekretær Svein Jacobsen (Oslo).
- *Brev til menighetene*. Juni 2008.
- De Norske Pinsemenigheters Ytremisjon (PYM) v/ generalsekretær Bjørn Bjørnø og daglig leder for Synzygus Svein Jacobsen (Oslo). *Brev til misjonærbarn*. 01.11.2008.
- Sendt bort og Misjonssambandet (Oslo): *En handlingsplan for verdighet, tilgivelse og forsoning*. Mai 2024.

MISJONÆRBARN - En handlingsplan for verdighet, tilgivelse og forsoning

Innhold

1. Innledning
2. Bakgrunn
3. Formål med planen
4. En helhetlig handlingsplan
5. Organisering av arbeid
6. Finansiering av tiltak
7. Veien videre

1. Innledning

- Handlingsplanen bygger på handlingsplanen mellom Misjonssambandet og støttegruppen Sendt bort vinteren/våren 2024.
- Handlingsplanen er inngått mellom Pinsebevegelsen i Norge og Sendt bort.
- Misjonærbarnutvalget til Pinsebevegelsen har anbefalt Pinsebevegelsen i Norge å inngå en handlingsplan med Sendt bort for å gi misjonærbarn med foreldre sendt ut fra Pinsevenenes Ytre Misjon, PYM, hjelp og støtte.

2. Bakgrunn

- Pinsebevegelsen, tidligere Pinsebevegelsens Ytre Misjon, PYM, har siden etablering sendt et stort antall misjonærer og familier til utlandet.
- Ulike ordninger for skole og omsorg av barn har vært praktisert.
- Ordningen med internat ble praktisert fra 1973 og frem til 2003.
- Et stort antall barn ble gjennom denne ordningen ufrivillig adskilt fra sine foreldre og utsatt for urett og omsorgssvikt ved skolene og internatene.
- Misjonærbarnas opplevelser av oppvekst i utlandet er ulike. Både vonde og gode.

- IRIS-rapporten fra 2009 bekreftet at mange misjonærbarn bærer med seg sår og traumer fra barndommen. Selv om rapporten gjelder misjonærbarn som gikk på skoler i regi av NMS og NLM, så er det ikke grunn til å tro at tallene er annerledes for Pinsebevegelsen.
- Pinsebevegelsen har i 1989, 1990, 2008 og 2012 i ulik grad prøvd å nå ut til misjonærbarn. I 2008 ble det sendt ut brev til over 400 misjonærbarn. Det ble likevel ikke etablert en ordning for å sikre systematisk oppfølging av de misjonærbarna som trengte hjelp etter å ha opplevd traumer i oppveksten i utlandet.
- Historien viser at mange misjonærbarn som har søkt hjelp har opplevd manglende eller sen respons og ikke å bli tatt tilstrekkelig på alvor av Pinsebevegelsen.
- Støttegruppen Sendt bort ble etablert i slutten av 2023 med mål om å skape et nettverk og fellesskap for misjonærbarn, samt på å jobbe for en verdig og rettferdig oppreisning.

3. Formål med handlingsplanen

- Å bidra til at misjonærbarn som har fått ulik grad av belastninger som følge av oppveksten i utlandet skal få bedre forutsetninger for å få gode og verdige liv.
- Tiltakene utformes slik at de ivaretar misjonærbarna som trenger det på en best mulig måte.
- Tiltakene skal også bidra til å gi hjelp til ansatte ved skolene og internatet som ønsker hjelp.

4. En helhetlig og forpliktende handlingsplan

- Pinsebevegelsen og Sendt bort er enige om at målrettede tiltak innenfor følgende fem byggeklosser er viktig for måloppnåelse:
 - a. Pinsebevegelsen beklager og tar ansvar
 - b. De som trenger det får tilgang til et godt og helhetlig helsetilbud
 - c. Det legges til rette for trygge møteplasser og nettverk
 - d. Mer fakta og kunnskap og formidling av misjonærbarnas historier
 - e. Økonomisk støtte og oppreisning

a. Beklagelse

- Pinsebevegelsen i Norge, tidligere Pinsebevegelsens Ytre Misjon, PYM, har siden etablering tidlig på 1900-tallet sendt et stort antall misjonærer og familier til utlandet. Ulike ordninger for skole og omsorg av barn har vært praktisert. Ordningen med skoleinternat ble praktisert fra 1973 og fram til 2003.

- Et stort antall barn ble gjennom denne ordningen ufrivillig adskilt fra sine foreldre og utsatt for urett og omsorgssvikt ved skolene og internatene.
- Misjonærbarnas opplevelser av oppvekst i utlandet er ulike, både vonde og gode. IRIS-rapporten fra 2009 bekreftet at mange misjonærbarn bærer med seg sår og traumer fra barndommen. Selv om rapporten gjelder misjonærbarn som gikk på skoler i regi av NMS og NLM er det ikke grunn til å tro at erfaringene er annerledes for Pinsebevegelsens misjonærbarn.
- Pinsebevegelsen har i 1989, 1990, 2008 og 2012 i ulik grad prøvd å nå ut til misjonærbarn. I 2008 ble det sendt ut brev til over 400 misjonærbarn. I dette brevet (datert juni 2008) skrev daværende misjonssekretær Svein Jakobsen i PYM dette:

«PYM har, som de andre norske misjonsorganisasjonene, erkjent at det å vokse opp som misjonærbarn kan innebære langt større utfordringer og påkjenninger enn vi har vært klar over. Vi ser at misjonærbarnas situasjon og plass i misjonen har hatt alt for lite fokus og oppmerksomhet. Vi vet i dag at mange har hatt store påkjenninger knyttet til stadige oppbrudd, savn av familie og venner og atskillelse fra foreldre. Ved hjemkomst har noen hatt vansker med å finne seg til rette i det norske samfunn. Vi beklager at menighetene og misjonen ikke har tatt dette mer på alvor.

På vegne av menighetene som sendte ut og underholdt misjonærer, har PYM i mange år drevet skoler og skoleinternat. Det ble forventet at misjonærene skulle sende barna sine til disse dersom det ikke var andre alternativer. Dette resulterte i at barn ble skilt fra sine foreldre, noen i flere måneder av gangen. I lys av hva vi nå vet om tilknytning, atskillelse og traumer, ser vi at dette var uheldig og i mange tilfeller skadelig, og at noen har blitt påført dype sår.

I etterkant ser vi at driften av skoler og internater har hatt mangelfulle rammer, ofte med for få ansatte, og for lite rom og forståelse for barns individuelle behov i det daglige arbeidet. Dette har ført til at noen misjonærbarn har opplevd sviktende omsorg ved at de kan ha blitt overlatt for mye til seg selv i krevende eller belastende situasjoner. Ansatte i skolene og foreldrene har også opplevd dette vanskelig.

Vi erkjenner at ordningen med skoleinternat har hatt uheldige sider. Noen barn har vært utsatt for grenseoverskridende atferd fra ansatte eller medelever. Det kan dreie seg om mobbing, trakassering, seksuelle krenkelser eller overgrep. Vi beklager dypt at vi ikke har hatt strukturer som i tilstrekkelig grad har kunnet forebygge, avdekke eller stoppe slik skadelig atferd.»

- **Lederrådet i Pinsebevegelsen i dag (2025) stiller seg fullt ut bak denne uforbeholdne beklagelsen.**
- Lederrådet erkjenner videre at PYM/ Pinsebevegelsen har bidratt til belastninger for misjonærbarn ved at det tidligere ikke ble etablert tilstrekkelige systemer for oppfølging for mennesker med erfaring som misjonærbarn i Pinsebevegelsen. Lederrådet erkjenner også at

Pinsebevegelsen ikke har nådd godt nok ut til disse, både med beklagelsen og med ønsket om å formidle hjelp til dem som ønsker det.

- Pinsebevegelsen ønsker nå å prøve å rette opp dette gjennom avtalen med interesseforeningen «Sendt bort». Denne avtalen inneholder flere elementer med tiltak vi tror kan være nyttige for mennesker med erfaring som misjonærbarn. Pinsebevegelsen anbefaler derfor tidligere misjonærbarn å slutte seg til foreningen Sendt bort, men det understrekes at et medlemskap ikke er en forutsetning for hjelp og bistand fra Pinsebevegelsen.

b. Et godt og helhetlig helsetilbud

- Mange misjonærbarn har ulike grader av plager og traumer etter opplevelser fra barndommen/ oppveksten i utlandet.
- Mange opplever det som vanskelig å få et godt og helhetlig helsetilbud fra det offentlige.
- Pinsebevegelsen og Sendt bort er enige om at misjonærbarn som trenger hjelp skal få nødvendig helsetilbud dekket av Pinsebevegelsen gjennom:
 - Lavterskeltilbud om samtale
 - Profesjonell og rask utredning
 - Individuell tilpasset behandling
 - Støtte til å arbeide med familierelasjon
 - Eventuelt støtte til reise til oppvekstland der dette inngår som en del av en behandling
- Det skal også legges til rette for seminarer, kurs, gruppesamtaler ol.
- Helsehjelpen kan tilbys gjennom de samme institusjonene som NLM og Sendt bort har inngått avtale med eller andre som utøver helsehjelp.
- Tilbud skal være tilgjengelig og enkelt å forholde seg til for den enkelte, og anonymt og livssynsåpent for de som ønsker det.
- Dersom misjonærbarn er i et eksisterende behandlingsløp bes behandler sende inn dokumentasjon til Pinsebevegelsen for godkjenning. Behandler vil ved godkjenning kunne fakturere videre behandling anonymt direkte til Pinsebevegelsen.
- Misjonærbarn som historisk har hatt store helseutgifter kan søke om å få deler av dette dekket av Pinsebevegelsen iht. tillegg punkt 2d. Det stilles krav til søknad med tilhørende dokumentasjon/egenerklæring.
- Dersom det anbefales reise til oppvekstland som en del av et behandlingsforløp, dekker Pinsebevegelsen iht. tillegg punkt 2f. Ordningen gjelder ikke dersom man tidligere har fått innvilget støtte til å reise til oppvekstlandet.

c. Etablering av trygge møteplasser

- Mange misjonærbarn etterspør trygge møteplasser og felleskap for erfaringsutveksling, læring og selvhjelp.
- Pinsebevegelsen og Sendt bort er derfor enige om at misjonærbarn skal få tilbud om:
 - Fysiske fagsamlinger 1-2 ganger per år
 - Digitale kurs- og temakvelder
 - Nettverksbygging (digitale grupper)
 - Lokale grupper der det er ønskelig og mulig
 - Egne tilrettelagte samlinger for foreldre
 - Egne tilrettelagte samlinger for ansatte ved skole/internat

d. Økt kunnskap og historie formidling

- Mer forskning og undersøkelser er viktig for å øke kunnskap og forståelse rundt det å vokse opp som misjonærbarn i utlandet.
- Samtidig er det et stort behov for mange å få trygge rammer for å kunne formidle egen historie og misjonærbarnhistorien samlet.
- Pinsebevegelsen og Sendt bort vil samarbeide om følgende tiltak:
 - Ta initiativ til og gjennomføre nye kartlegginger/undersøkelser blant misjonærbarn generelt, og eventuelt innen Pinsebevegelsen
 - Bidra til kartlegging av Staten sin rolle
 - Samle og formidle fortellingene til misjonærbarna
 - Skaffe midler til prosjekter for formidling av historiene
 - Nettverksbygging via EuroTCK, Flexid m.m.
 - Kurs og temakvelder
 - Ressurssider

e. Individuell oppreisning

- En individuell oppreisning skal bidra til å bøte på skaden som har oppstått på grunn av belastende opplevelser («tort og svie»).
- Hver og en bærer på sine erfaringer som har ført til ulike konsekvenser senere i livet, og for noen ble belastningene og konsekvensene større enn for andre.
- De som har fått en slik belastning kan søke om en symbolsk oppreisning etter modell av den statlige rettfærdsvederlagsordningen.
- Søknad bør dokumenteres og underbygges, med stor vekt på egenerklæring.
- Til å vurdere søknadene etableres det et utvalg sammensatt av medlemmer fra Pinsebevegelsen, «Sendt bort» og to eksterne fagpersoner (2+2+2). Utvalget jobber etter de samme prosesser og retningslinjer som allerede er etablert (likt for alle organisasjoner) rundt ordningen for oppreisning.

- Det vil legges vekt på bl.a. følgende i vurderingen av søknader om oppreisning:
 - Spesielt mange eller lange atskillelser fra omsorgspersonene
 - Alder ved atskillelsene
 - Grad av omsorgssvikt
 - Utsatt for fysisk og/eller psykisk vold
 - Utsatt for seksuelle overgrep, alvorlig vold og/eller krenkelser
 - Manglende adekvat oppfølging ved dødsfall i kjernefamilien
 - Andre forhold uavhengig av de konkrete forholdene nevnt over, der misjonærbarn er påført store og negative konsekvenser på grunn av andre omstendigheter i oppvekstsituasjonen.
- Oppreisningsnivåene skal følge Statens rettsferdsverderlagsordning. Nivå på ytelsene er fra kr. 50 000 gradert etter alvorlighetsgrad opp til kr. 250 000 for de mest alvorlige sakene.
- Ordningen er tenkt subsidiær etter erstatning utbetalt etter andre ordninger.
- Misjonærbarn som har behov for juridisk vurdering av sin sak, får dekket juridisk bistand etter etablert praksis (inntil et beløp tilsvarende 7 timer til offentlig salærsats).
- Dersom juridisk vurdering konkluderer med at det er grunnlag for en sak, skal erstatning gjennom offentlige etablerte ordninger prøves først. Dersom det ikke er grunnlag for det, eller dette ikke fører fram, kan sak tas til forhandling med Pinsebevegelsen.
- Dersom misjonærbarn kommer i utenomrettslige forhandlinger med Pinsebevegelsen knyttet til erstatningskrav, bidrar Pinsebevegelsen med tilskudd til kostnadene ved dette (inntil 10 timer juridisk bistand samt kostnader ved bruk av mekler inntil 10 timer til offentlig salærtakst).

5. Organisering av arbeidet med handlingsplanen

- Sendt bort i samarbeid med Pinsebevegelsen er ansvarlig for detaljering og iverksettelse av handlingsplanen.
- Sendt bort vil være en sentral aktør i å starte opp og sette tiltakene ut i livet, og vil derfor få økonomisk støtte til driften fra Pinsebevegelsen.
- Også andre foreninger og organisasjoner kan etter søknad få økonomisk støtte dersom tiltak er i tråd med formål i handlingsplanen.
- Et utvalg bestående av representanter fra medlemsorganisasjonene og Sendt bort vil ta beslutninger om prioriteringer og avgjørelser av søknader knyttet til felles tiltak som arrangementer, kunnskap, historieformidling m.m.
- Sendt bort og misjonsorganisasjonene utarbeider sammen retningslinjer som dette utvalget skal arbeide etter.

- Handlingsplan, retningslinjer og administrering av ordningene skal evalueres årlig. Den årlige evalueringen kan skje i samarbeidet mellom de misjonsorganisasjonene som har inngått handlingsplan med Sendt bort for ivaretagelse av misjonærbarna.
- Foran de årlige evalueringene skal det utarbeides en rapport med oversikt over de tiltak som er gjennomført og en vurdering av effekten.

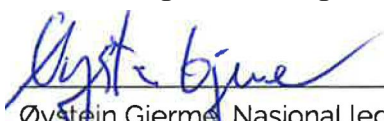
6. Finansiering av tiltakene i handlingsplanen

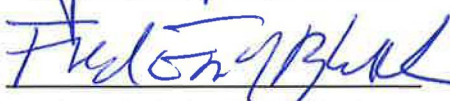
- Tiltakene anbefalt i handlingsplanen og andre aktiviteter som bidrar til formålet med planen, trenger finansiering.
- Pinsebevegelsen vil derfor følge opp sin beklagelse overfor misjonærbarn ved å sette av penger til et fond eller tilsvarende for å finansiere tiltakene knyttet til:
 - Helsetilbud (pkt 4b)
 - Etablere og arrangere møteplasser (pkt 4c)
 - Økt kunnskap og historiefremføring (pkt 4d)
 - Individuell oppreisning (pkt 4e)
 - Juridisk bistand (pkt 4e)
 - Økonomisk støtte til organisasjoner og foreninger (drift av Sendt bort)

7. Veien videre

Nærmere detaljer om rammene for støttetiltaka framgår av Tilleggsavtale til handlingsplan datert 06.02.25.

Pinsebevegelsen i Norge

 Øystein Gjermes, Nasjonal leder

 Fred Emil Bjerke, Daglig leder

Sendt Bort

 Anne Marit Naustvik, Styreleder

 Jarle Naustvik, Nestleder

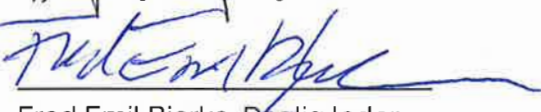
Tillegg, Pinsebevegelsens handlingsplan:

1. Pinsebevegelsen samarbeider med Sendt bort der det er formålstjenlig og ønskelig og der Pinsebevegelsen har forpliktet seg til dette gjennom handlingsplanen.
2. Pinsebevegelsen har forpliktet seg til følgende:
 - a. Pinsebevegelsen og Sendt bort har inngått et samarbeid om gjennomføringen av en individuell oppreisningsordning, slik beskrevet i handlingsplanen.
 - b. Dersom noen ønsker å få prøvet sin sak juridisk fordi de mener de har et utenomrettslig krav til Pinsebevegelsen, dekker Pinsebevegelsen det samme timeantallet til juridisk hjelp som ordningen etablert av Misjonssambandet. Søknad om å få dekket slik bistand skal sendes til Pinsebevegelsen med kopi til Sendt Bort.
 - c. Pinsebevegelsen dekker deltakelse på -1- fagsamling i året med inntil 2500 kr per deltaker. Deltakerne vil i tillegg betale en egenandel.
 - d. Pinsebevegelsen dekker helsetilbud på samme premisser som beskrives i handlingsplanen, i utgangspunktet med inntil 20 timer per person.
 - e. Pinsebevegelsen har hatt en ordning der ulike behandlingsformer er dekket etter en muntlig samtale. De som ikke tidligere har fått støtte via denne ordningen og som nå ønsker å få dekket historiske behandlingsutgifter med inntil kr 25 000,- må ta kontakt med Pinsebevegelsen eller gå via Sendt bort og enten skriftlig eller muntlig informere om hvilke behandlingsutgifter de har hatt knyttet til oppveksten.
 - f. Det dekkes inntil kr 13 500,- på reise til oppvekstland dersom dette anbefales i behandling, og ikke er gitt støtte til tidligere.

Oslo, 6. februar 2025

Pinsebevegelsen i Norge

Øystein Gjermel, Nasjonal leder

Fred Emil Bjerke, Daglig leder

Sendt Bort

Anne Marit Naustvik, Styreleder

Jarle Naustvik, Nestleder

Støtteordning for individuell oppreisning

1. Om ordningen

I mange år har «misjonærbarnsaken» vært tema i og rundt Misjonssambandet. IRIS-undersøkelsen i 2009 bidro til å gi forskningsbasert kunnskap om følgene av internatordningen. I forlengelsen av denne undersøkelsen kom Misjonssambandet sammen med NMS med en beklagelse der de erkjente ansvar for de ordningene man hadde hatt.

- Internatordningen som skilte foreldre og barn, ivaretok ikke barnas behov for omsorg og nærhet til foreldrene. Ofte vernet heller ikke systemet barna mot krenkelser eller overgrep.

Misjonssambandet kom med en ny beklagelse til misjonærbarn i 2023. Der ble det blant annet sagt, spesifikt til foreldrene, at ordningen med internat og adskillelse var Misjonssambandet sitt ansvar. Misjonssambandet står ved beklagelsene fra 2009 og 2023.

- Vi erkjenner at våre ordninger har påført misjonærbarna belastninger, og at for en betydelig gruppe har disse belastningene vært urimelig store. Vi vil også i denne sammenheng beklage dette. I ettertid erkjenner vi og beklager at Misjonssambandet som organisasjon ikke har maktet å følge opp på en måte som står i forhold til omfanget og alvoret.

Misjonssambandet (NLM) og Sendt bort, støttegruppen for misjonærbarn, ble våren 2024 enig om en historisk handlingsplan som har som mål å bidra til verdighet, tilgivelse og forsoning.

Handlingsplanen består av 5 pilarer som skal bidra til at misjonærbarn som har fått ulik grad av belastning, som følge av oppvekst i utlandet, skal få bedre forutsetninger for gode og verdige liv.

En av pilarene i handlingsplanen er knyttet til muligheten misjonærbarn har til å søke om individuell oppreisning.

Hver og en bærer på sine historier som har ført til ulike konsekvenser senere i livet, og for noen ble belastningene og konsekvensene større enn for andre. En individuell oppreisning skal bidra til å bøte på skaden som har oppstått på grunn av personlige belastende opplevelser (tort og svie).

2. Hvem kan søke?

Misjonærbarn av foreldre utsendt av NLM som har, har hatt eller opplevd en belastning, og/eller en negativ konsekvens som følge av internatordningen organisasjonen praktiserte frem til 2010, kan søke om en individuell oppreisning.

3. Når kan man søke?

Det planlegges for 2 årlige søknadsrunder, og ordningen forventes å vedvare til og med 2027 eller etter behov.

Søknadsrunde 1:

Den første søknadsrunden åpner 15. oktober 2024, og er åpen for søknader frem til 20. november 2024.

Utvalget vil møtes første gang og behandle søknader tirsdag 11. desember 2024.

Alle søkere vil motta et svar/vedtak på sin søknad senest 19. desember 2024.

Søknadsrunde 2:

Den andre søknadsrunden åpner for søknader fra 20. november 2024 til 19. februar 2025.

Utvalget vil møtes og behandle søknader 12. mars 2025.

Alle søkere i runde 2 vil motta et svar/vedtak på sin søknad senest 19. mars 2025.

Konkrete tidspunkt for påfølgende søknadsrunder vil offentliggjøres våren 2025.

4. Hvordan søker man?

Misjonærbarn som oppfyller vilkår beskrevet i pkt. 2 må gjøre følgende for å få sin søknad om individuell oppreisning behandlet:

- Søker fyller ut søknad jf. påkrevet informasjon (beskrevet i punkt 5)
- Søker bekrefte at informasjon er sannferdig og aksepterer vilkårene for å søke ved å sende inn sin søknad
- Søknad sendes digitalt via eget søknadsskjema, via Mekler1 på post@mekler1.no eller postalt til Mekler1, Tuneveien 89, 1712 Grålum.

Misjonærbarn som trenger hjelp med sin søknad kan søke hjelp og få dokumentasjon fra sin behandler/terapeut. Man kan også kontakte Sendt bort på kontakt@sendtbort.no eller med NLM via Karen Elisabet W. Hector på khector@nlm.no som vil henvise til frivillige som kan bistå.

5. Hva må søknaden inneholde?

Det legges stor vekt på egenerklæring ved behandling av søknaden, men søker bør så langt det er mulig dokumentere og underbygge søknaden. Søknad om individuell oppreisning må inneholde følgende:

Personalia

- Fullt navn (fornavn, mellomnavn, etternavn)
- Eventuelt tidligere navn
- 11 sifret personnummer
- Bosteds- eller postadresse
- E-post adresse (dersom du vil bruke det)
- Telefonnummer
- Navn og nummer på konto som eventuell erstatning skal utbetales til
- Fullt navn på foreldre

Land/skole/internat

- Navn på skole / internat, i hvilken by og land (eventuelt flere skoler / internat)
- Når hadde du opphold på skolen / internatet (eventuelt flere opphold)
- Hvilke organisasjoner var involvert i internatordning og i engasjement av foreldre (i den grad det er kjent)

Grunnlaget for individuell oppreisningserstatning

- Egenerklæring / egen fortelling – lengden bestemmer du selv
- Beskriv med egne ord hva du har opplevd og hva som har vært belastende
- Beskriv med egne ord eventuelle konsekvenser det fikk for deg da det skjedde, og eventuelt senere i livet.
- Eventuell skriftlig erklæring fra andre som kjenner til opplevelsene din, for eksempel søsken, medelever, lærere, andre familiemedlemmer, helsepersonell osv.
- Eventuell dokumentasjon som viser konsekvenser av belastningene, for eksempel legeerklæring, uttalelser fra fysioterapeut, psykolog eller annet behandlende personell, vedtak fra NAV og lignende.

Andre ordninger

- Har du hatt opplevelser som er politianmeldt?
- Har du mottatt annen form for oppreisning/erstatning på grunn av opplevelsene dine?

Habilitet og særlige hensyn

- Mener du at noen av utvalgsmedlemmene (inkludert varamedlemmene) er inhabile til å behandle din søknad, eller vil du av andre grunner at noen av utvalgsmedlemmene ikke skal lese søknaden din? Oppgi i tilfelle hvem og begrunn hvorfor.
- Eventuelt andre særlige hensyn du ønsker vi skal ta i saksbehandlingen av søknaden din.

Historie og forskning

Det kan være aktuelt å oppbevare søknadene og vedtak for senere bruk til historie og forskning. Samtykker du til at din søknad og vedtak knyttet til denne kan oppbevares? Samtykket kan når som helst trekkes tilbake.

6. Saksbehandlingen

Utvalget har lagt stor vekt på å etablere en ryddig, forutsigbar og trygg prosess for behandling av søknader.

- Søker utarbeider søknad og sender denne til Mekler1 (se pkt. 4 og 5)
- Mekler1 ved sekretær Elisabeth Westborg og utvalgsleder Ane Sofie Tømmerås mottar søknadene. Søker vil motta et foreløpig svar, normalt innen en uke etter mottatt søknad
- Utvalgets leder går gjennom alle mottatte søknader og sikrer at søknadene ikke er mangelfulle og/eller ivaretar særskilte hensyn mht. habilitet *
- Deretter mottar utvalgets medlemmer alle søknader for gjennomgang og forberedelse til møte for behandling
- Utvalget møtes og behandler søknadene i fellesskap (oppgitte datoer)
- Utvalgets leder sender vedtak på søknad til aktuelle søkere innenfor oppgitte datoer. Dersom det gis avslag følger det også en kort begrunnelse
- Dersom det foreligger ny informasjon eller dokumentasjon og/eller søker opplever at utvalget har misforstått tidligere opplysninger, kan søker sende inn ny søknad for behandling

* Utvalget kan om nødvendig be om ytterligere informasjon fra søker om det anses som nødvendig for å kunne behandle, og/eller gi en god vurdering av søknaden.

7. Hva vektlegges i behandling av søknader?

Søknad bør så langt det er mulig dokumenteres og underbygges, men det legges stor vekt på søkers egenerklæring. Det vil blant annet legges vekt på følgende i vurderingen av søknader:

- belastning og/eller en negativ konsekvens av internatordningen
- spesielt mange eller lange atskillelser fra omsorgspersoner
- alder ved atskillelsene
- grad av omsorgssvikt
- at man har vært utsatt for fysisk og / eller psykisk vold
- at man har vært utsatt for seksuelle overgrep, alvorlig vold og/eller krenkelser,
- manglende adekvat oppfølging ved dødsfall i kjernefamilien
- at man uavhengig av konkrete forhold som nevnt over har blitt påført store og negative konsekvenser på grunn av andre omstendigheter i oppvekstsituasjonen

8. Hvilke nivåer for oppreisning er det i ordningen?

Nivåene i ordningen vil følge statens rettferdsvederlagsordning og vil være fra kr 50 000 gradert opp til kr 250 000 for de mest alvorlige sakene.

Utvalget vil sette søknadene i fire grupper etter vurdert alvorlighetsgrad, og erstatningens størrelse vil gjenspeile alvorlighetsgraden.

- Gruppe 1: 50.000 kr
- Gruppe 2: 125.000 kr
- Gruppe 3: 200.000 kr
- Gruppe 4: 250.000 kr

Ordningen er subsidiær etter erstatning utbetalt etter andre ordninger. Søker vil derfor kunne oppleve at oppreisning ikke gis eller avkortes dersom søker tidligere har fått erstatning/oppreisning fra andre ordninger.

Søkere som ikke oppfyller kravene til ordningen vil få sin søknad avvist med en begrunnelse fra utvalget.

9. Ny søknad/behandling

Dersom det foreligger ny informasjon, dokumentasjon eller søker opplever at utvalget har misforstått tidligere opplysninger, åpner ordningen for at det kan søkes på nytt og søker vil dermed få en ny behandling av sin søknad.

Ny søknad sendes som beskrevet i punkt 4.

10. Hvem vurderer søknadene?

Utvalget som skal prioritere og avgjøre søknader består av en gruppe med 2+2+2 representanter.

- 2 nøytrale fagpersoner
- 2 representanter fra misjonærbarna v/Sendt bort
- 2 representanter fra Pinsebevegelsen i Norge

Utvalget ledes av jurist og mekler Ane Sofie Tømmerås og består av følgende representanter:

- [Ane Sofie Tømmerås](#) (fagperson, jurist og mekler) leder
- [Marianne Jakobsen](#) (fagperson, psykiater)
- Ingun Sanna Grønset (Sendt Bort)

- Jarle Naustvik (Sendt Bort)
- Jan André Langåker (Pinsebevegelsen i Norge)
- Wenche Torres (Pinsebevegelsen i Norge)

Vararepresentanter til utvalget er:

- Fred Håberg (Pinsebevegelsen i Norge)
- Fred Emil Bjerke (Pinsebevegelsen i Norge)
- Martin Egil Fuglestad (Sendt Bort)
- Målfrid Ljønes Kvålo (Sendt Bort)

Utvalget rapporterer til ledergruppe med representanter fra Misjonssambandet og Sendt Bort om arbeidet, herunder blant annet antall søknader, type saker, prinsipielle spørsmål og nivå på erstatningene. Ingen søkere blir identifisert i rapporteringen.

Etter første søknadsrunde vil ordningen bli evaluert i januar 2025 for eventuelle justeringer.

11. Tilhørende støtteordninger

Noen misjonærbarne kan ha behov for å få en juridisk vurdering av om historien deres kan innfri de rettslige vilkårene for å kunne fremme et erstatningskrav etter ordinære erstatningsregler mot gjerningspersoner eller etter arbeidsgiveransvaret.

I slike saker kan fondet dekke kostnadene ved juridisk bistand med inntil et beløp tilsvarende 7 timer til offentlig salærsats.

Dersom juridisk vurdering konkluderer med at det er grunnlag for en sak, skal erstatning gjennom offentlige etablerte ordninger prøves først. Dersom det ikke er grunnlag for det, eller dette ikke fører frem, kan sak tas til forhandling med Misjonssambandet.

Dersom misjonærbarne kommer i forhandlinger med Misjonssambandet knyttet til erstatningskrav skal inntil 10 timer juridisk bistand samt kostnader ved bruk av mekler inntil 10 timer dekkes til offentlig salærsats.

Ofte stilte spørsmål

Q: Må man ha bodd på internat for å kunne søke?

A: Nei, men søker må kunne knytte sine belastninger/konsekvenser til internatordningen

Q: Hva regnes som dokumentasjon?

A: Relevant dokumentasjon du kan sende inn er legeerklæringer og vitneuttalelser. Disse må søker selv legge ved søknaden. Erklæringer kan være fra lege, helsepersonell, terapeut eller behandler. Vitneuttalelser kan være fra foreldre, søsken, medelever, lærere, internatpersonell eller andre som kjenner søker godt. Søker står også fritt til å legge ved en annen type dokumentasjon søker mener er relevant. All relevant dokumentasjon vil styrke søknaden.

Q: Kan man være anonym og søke oppreisning?

A: Nei, dersom man ønsker å søke oppreisning må utvalget og nøkkelpersoner i økonomiavdelingen i NLM kjenne til identiteten til søker og søkeres relasjon til NLM. Dette blant annet for å kunne utbetale en evt. oppreisning til riktig person. Alle sensitive opplysninger vil bli behandlet konfidensielt og kun av utvalgets medlemmer.

Q: Kan søker kreve medlemmer av utvalget inhabil?

A: I utgangspunktet er alle utvalgets medlemmer habile, da forvaltningslovens regler om Inhabilitet gjøres ikke gjeldende for private foreninger. Dersom du som søker av ulike grunner oppfatter noen av utvalgsmedlemmene som inhabile, eller ikke ønsker at de skal lese din søknad eller ha kjennskap til at du søker, må det opplyses med begrunnelse i søknaden.

Q: Hvem får tilgang til informasjon jeg deler i søknaden?

A: Det er kun representanter i utvalget som får tilgang til opplysningene som deles i søknadene. Søknadene blir oppbevart digitalt, sikret og innlåst for papirversjoner hos Mekler1.

Vedtak som fattes av utvalget og tilbakemeldingsbrev til søker vil lagres i Misjonssambandets konfidensielle arkiv i Documaster. Søker har innsynsrett i dokumenter og tilgangslogg i egen mappe i det konfidensielle arkivet. I henhold til regnskapsloven oppbevares bilag til utbetaling i 10 år i regnskapskontorets arkiv (KNIF regnskap)

Søkere som gir sitt samtykke til at søknadsdokumentene kan benyttes til forskning og til å ta vare på misjonærbarnefortellingene. Dersom søker vil gi samtykke til dette kan man gjøre det ved å svare det i søknadsskjemaet. Samtykket kan når som helst trekkes tilbake.

Søker har innsynsrett i egne dokumenter og tilgangslogg i egen mappe i det konfidensielle arkivet hos Misjonsbandet.

Q: Kan man få avslag på søknaden sin?

A: Ja, dersom søker ikke oppfyller de kriteriene som gjelder for ordningen, kan utvalget fatte et avslag på søknaden. Dersom det foreligger ny informasjon, dokumentasjon eller søker opplever at utvalget har misforstått tidligere opplysninger, åpner ordningen for at det kan søkes på nytt og søker vil dermed få en ny behandling av sin søknad.

Q: Kan jeg få hjelp med å skrive søknaden?

A: Dersom du trenger hjelp med din søknad anbefaler vi at du tar kontakt med din behandler og/eller at du tar kontakt med Sendt bort så setter vi deg i kontakt med frivillige/likepersonshjelp i støttegruppa som kan bistå. Dersom du ønsker å få råd fra NLM kan du kontakte Karen Elisabet W. Hector på khector@nlm.no

Ved praktiske spørsmål relatert til søknaden kan søker ta kontakt med utvalgets leder Ane Sofie Tømmerås på post@mekler1.no eller telefon 479 79 385

Q: Jeg var ungdom da mine foreldre reiste ut og måtte bli igjen i Norge på grunn av skolegang. Kan jeg søke om oppreisning?

A: Dersom du gikk på grunnskolen (barne- og ungdomsskole) ved atskillelsen, og det ga deg belastninger, kan det være grunnlag for oppreisning. Dersom du var eldre, og gikk på videregående skole eller tilsvarende, kommer du ikke inn under ordningen.

Q: Hvor lang tid må man ha bodd på internat for å få oppreisning?

A: For å søke oppreisning må man kunne knytte sine belastninger/konsekvenser til internatordningen. Det betyr ikke at man MÅ selv ha bodd på internat.

Q: Hva betyr det at oppreisningen er subsidiær andre ordninger

A: Det betyr at dersom søker har fått utbetalt erstatning/oppreisning tidligere så kan dette gå til fratrukk for en eventuell oppreisning gjennom denne ordningen.

Q: Kan jeg søke om både oppreisning og erstatning

A: Ja, det kan man gjøre, men vedtak for oppreisning kan bli subsidiært en erstatning.

Q: Jeg har mottatt voldsoffererstatning, kan jeg allikevel søke om oppreisning?

A: Ja, det kan man gjøre. I et slikt tilfelle vil en eventuell oppreisning være subsidiær etter utbetalt beløp i voldsoffererstatningssaken.

Q: Jeg har mottatt økonomisk støtte til helsehjelp og/eller reise til oppvekstland. Vil dette gå til fratrukk for en eventuell oppreisning?

A: Nei. Støtte til helsehjelp og/eller reise til oppvekstland er ikke en del av denne ordningen.